

Sygn. akt III UK 287/16

POSTANOWIENIE

Dnia 31 sierpnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z odwołania J.D.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.
o prawo do świadczenia przedemerytalnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 31 sierpnia 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 30 czerwca 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 30 czerwca 2016 r. oddalił apelację ubezpieczonej od wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 27 listopada 2015 r., którym oddalono odwołanie J.D. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. z dnia 10 maja 2013 r., odmawiającej prawa do świadczenia przedemerytalnego.

Ubezpieczona wywiodła skargę kasacyjną od tego wyroku i opierając ją na podstawie naruszenia prawa materialnego, tj. art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a także na podstawie naruszenia prawa procesowego, tj. art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c., wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu,

a także o zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania.

W skardze kasacyjnej zawarty jest wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania z uwagi na to, że zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawa, a także dlatego, że zachodzi potrzeba „dokonania kontroli kasacyjnej zaskarżonego orzeczenia obarczonego błędem w zakresie naruszenia normy prawa materialnego, tj. art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez jego nieuzasadnione niezastosowanie w sytuacji faktycznego świadczenia pracy przez skarżącą w gospodarstwie rolnym rodziców. Ponadto braki konstrukcyjne uzasadnienia zaskarżonego wyroku uzasadniają przyjęcie przedmiotowej skargi kasacyjnej do rozpoznania”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

W skardze kasacyjnej powołano się, między innymi, na potrzebę wykładni przepisów prawnych dotyczących możliwości zaliczenia do stażu emerytalnego okresu pracy świadczonej w gospodarstwie rolnym rodziców.

Podkreślić należy, że mimo iż przepis art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie wyznacza rozmiaru pracy świadczonej w gospodarstwie rolnym rodziców, który uzasadnia jego zastosowanie, to z uwagi na treść art. 6 ust. 2 pkt 1 tej ustawy Sąd Najwyższy wyjaśnił (także na tle uprzednich regulacji o analogicznym brzmieniu), że chodzi o pracę w wymiarze co najmniej 4 godzin dziennie (por. np. wyrok Sądu Najwyższego

z dnia 28 lutego 1997 r., II UKN 96/96, OSNAPiUS 1997 nr 23, poz. 473; z dnia 7 listopada 1997 r., II UKN 318/97, OSNAPiUS 1998 nr 16, poz. 491; z dnia 13 listopada 1998 r., II UKN 299/98, OSNAPiUS 1999 nr 24, poz. 799; z dnia 9 listopada 1999 r., II UKN 190/99, OSNAPiUS 2001 nr 4, poz. 122, czy wyrok z dnia 10 maja 2000 r., II UKN 535/99, OSNAPiUS 2001 nr 21, poz. 650). Przedstawiane przez Sąd Najwyższy poglądy prowadzą do jednoznacznego wniosku, że jeżeli praca w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia świadczona była przed dniem 1 stycznia 1983 r. w wymiarze co najmniej połowy pełnego wymiaru czasu pracy, to przy ustalaniu prawa do emerytury uwzględnia się ten okres (art. 10 ust. 3 w związku z art. 6 ust. 2 lit. a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych), niezależnie od tego, czy przypadał on w trakcie roku szkolnego czy też w czasie wakacji i ferii szkolnych. Wynika też z nich, że nauka w szkole średniej, w innej miejscowości niż miejsce zamieszkania, odbywana w systemie dziennym uniemożliwia - co do zasady - możliwość podjęcia stałej pracy w gospodarstwie rolnym w rozmiarze pozwalającym na zaliczenie tej pracy do okresu zatrudnienia (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2008 r., II UK 61/08, LexPolonica nr 2792805, oraz z dnia 10 grudnia 2010 r., II UK 259/10), co nie oznacza, że nie może być wyjątków od tej zasady, uzasadnionych konkretnymi okolicznościami danej sprawy, z których wynika, że mimo takich uwarunkowań praca w gospodarstwie rolnym rodziców była świadczona stale i w wymiarze 4 godzin dziennie. Stwierdzenie zaś rozmiaru takiej pracy uzależnione jest od okoliczności faktycznych danego przypadku, a więc nie zależy od sfery prawa, lecz faktów.

Z tych przyczyn rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych na tle art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie jest konieczne, bo jego wykładnia jest utrwalona w orzecznictwie i jest ona jednolita.

Rozpoznanie skargi następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Za prawidłową motywację wniosku nie można zatem uznać powtórzenia ogólnych sformułowań ustawy przewidujących okoliczności uzasadniające przyjęcie przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej do rozpoznania. Tym bardziej nie uzasadnia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do

rozpoznania powołanie się przez skarżącego na jakiekolwiek okoliczności, które w jego ocenie uzasadniają przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W świetle powyższego stwierdzić należy, że skarżąca nie wykazała potrzeby rozpoznania jej skargi, powołując się również na „potrzebę dokonania kontroli kasacyjnej zaskarżonego orzeczenia obarczonego błędem w zakresie naruszenia normy prawa materialnego, tj. art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez jego nieuzasadnione niezastosowanie w sytuacji faktycznego świadczenia pracy przez skarżącą w gospodarstwie rolnym rodziców. Ponadto braki konstrukcyjne uzasadnienia zaskarżonego wyroku uzasadniają przyjęcie przedmiotowej skargi kasacyjnej do rozpoznania”. Takie okoliczności nie są bowiem w myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c. żadną z przesłanek warunkujących przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Zaangażowanie Sądu Najwyższego może motywować jedynie oczywista zasadność skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), a występowanie tej przesłanki uzasadniać to, że zaskarżone orzeczenie oczywiście narusza prawo. Zwrócić należy przy tym uwagę, że jeżeli przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest twierdzenie skarżącego, iż skarga jest oczywiście uzasadniona, powinien on w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta „oczywistość” i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia, koncentrując na wykazaniu kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274). We wniosku ubezpieczonej o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie można zaś doszukać się również takiej argumentacji.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. postanowił jak w sentencji.